

POLYNOMIT

TEORIA

© Matti Olkkonen Tiina Aaltonen Tomi Ruutiainen

KPL 10 MONOMIEN SUMMA JA EROTUS

Lausekkeet muodostuvat termeistä, kuten esimerkiksi:

$$4x^3$$

kerroin   termin aste   kirjainosa

Yksin esiintyvää termiä kutsutaan **monomiksi**.

Termi voi olla

- pelkkä luku. Esim. _____.
- pelkkä kirjain. Esim. _____.
- luvun ja/tai yhden tai useamman kirjaimen yhdistelmä. Esim. _____.

Vain **samanmuotoisia** termejä voi laskea yhteen tai vähentää. Termit ovat samanmuotoisia, jos niillä on täsmälleen **sama kirjainosa**.

ESIMERKKI 1. Sievennä.

a) $5x - 3x =$

b) $-8x^2 + 2x^2 =$

c) $3y + (-4y) =$

d) $3y - (-x) =$

e) $3x^2 + x =$

KPL 11 POLYNOMI

Polynomi tarkoittaa termeistä muodostettua summalauseketta (poly = monta). Esimerkiksi:

$$\underbrace{4x^3}_{\text{kolmannen asteen termi}} - \underbrace{5x^2}_{\text{toisen asteen termi}} + \underbrace{6}_{\text{vakiotermi}}$$

Polynomien aste on suurin asteluku polynomissa. Edellisen polynomien aste on _____.

ESIMERKKI 1. Järjestä polynomi asteluvun mukaan suurimmasta pienimpään.

a) $5x - 3x^3 - 6 + x^2$

ESIMERKKI 2. Laske polynomien $3x - 3$ arvo, kun

a) $x = 4$

b) $x = -4$

KPL 12 POLYNOMIEN SUMMA

ESIMERKKI 1. Muodosta ja sievennä polynomien $5y + 8$ ja $3y - 6$ summa.

Jos sulkeiden edessä on +, sulkeiden sisällä etumerkit pysyvät samoina.

ESIMERKKI 2. Sievennä

a) $3x + 5 - 2x + 2$

b) $3x + (-2x + 2)$

c) $(3x + 5) + (2x + 2)$

KPL 13 POLYNOMIEN EROTUS

ESIMERKKI 1. Muodosta ja sievennä polynomien $5y + 8$ ja $3y + 6$ erotus.

Jos sulkeiden edessä on $-$, sulkeiden sisällä etumerkit muuttuvat.

ESIMERKKI 2. Sievennä

a) $3x - (2x + 2)$

b) $(3x + 5) - (-2x + 2)$

c) $(3x^2 - x) - (-4x^2 + x - 2)$

KPL 14 MONOMIEN TULO

Kertolaskussa kertoimet kerrotaan keskenään, ja kirjainosat keskenään.

ESIMERKKI 1. Sievennä

a) $3 \cdot x^5 =$

b) $3 \cdot (-2x) =$

c) $3x^2 \cdot 4x^5 =$

d) $2x^3 \cdot 4x =$

e) $-2x \cdot 4x =$

f) $-3x^2 \cdot (-3y) =$

KPL 15 MONOMIN JA POLYNOMIN TULO

Monomilla kerrotaan polynomien **kaikki** termit.

ESIMERKKI 1. Sievennä

a) $3(5x + 2)$

Kertomerkki voidaan jättää
merkitsemättä ennen sulkeita:
 $3 \cdot (5x + 2) = 3(5x + 2)$

b) $3x(4x - 8)$

c) $x^2(-5x^3 + 8x - 4)$

d) $-3(4x - 7)$

ESIMERKKI 2. Sievennä lauseke $5x - 3(2x - 4)$ ja laske sen arvo, kun $x = -13$.

(liimasivu)